Stichting Milieuzorg Zeist e.o.
Milieuzorg voor nu en later

De Milieukrant is een halfjaarlijkse uitgave van de Stichting Milieuzorg Zeist e.o. en bedoeld om donateurs en andere belangstellenden te informeren over onze inspanningen om natuur, landschap en milieu te beschermen.

Introductie

Het afgelopen half jaar heeft SMZ zich intensief bezig gehouden met ontwikkelingen in onze regio die grote, vaak negatieve, invloed kunnen hebben op de natuur en het milieu. Met deze milieukrant informeren wij u over enkele actuele dossiers zoals

- de voorgenomen vestiging van horeca in het Walkartpark,
- de procedure tegen de plannen van de Triodos Bank voor nieuwbouw en herinrichting van landgoed De Reehorst,
- het plan van de provincie om dwars door rustgebied De Lage Grond (ten westen van Zeist-West) een fietspad aan te leggen,
- het beroep tegen het besluit om de A27 en A28 bij de Ring Utrecht te verbreden,
- onze ideeën om tot een afvalloze samenleving en circulaire economie te komen,
- klimaatverandering en
- het masterplan buitensportaccommodaties.

De achterliggende stukken zoals inspraakreacties, zienswijzen e.d. staan op onze site.

In maart berichtten we over de Brede Milieuvisie Zeist. Op onze site vindt u een uitgebreide toelichting op de 4 pijlers waar deze visie op rust en de verdere uitwerking daarvan.

De volgende milieukrant zal geheel gewijd zijn aan duurzaamheid als verkiezingsitem. Begin februari hebben we alle fracties van de Zeister gemeenteraad benaderd met voorstellen die bijdragen aan een duurzaam Zeist. In een special, die voor de gemeenteraadsverkiezingen van maart 2018 verschijnt, kijken we hoe duurzaam de verschillende verkiezingsprogramma's daadwerkelijk zijn.

Namens het bestuur,
Ben de Wolf, secretaris

Condities voor vestiging horeca in het Walkartpark

SMZ heeft bij de gemeente Zeist een zienswijze ingediend op het ontwerp bestemmingsplan Walkartpark. Wij waren betrokken bij het opstellen van een visie voor renovatie en herinrichting van het Walparkpark maar moeten nu constateren dat het ontwerp bestemmingsplan geen recht doet aan die visie en onvoldoende bescherming biedt aan de natuurwaarden van het park.

Voorwaarden voor komst horeca

Zo gingen wij akkoord met de komst van een horecagelegenheid om het park te verlevendigen maar deze zou moeten voldoen aan een aantal criteria zoals

- kleinschaligheid, bedoeld voor daghoreca (tot zonsondergang) en soms ook in de avond voor bijvoorbeeld evenementen of andere activiteiten,
- passend bij de uitstraling van het park,
- verlichting die de bestaande biotoop niet verstoort, liefst zelfs ondersteunt,
- qua grootte maximaal de oranjerie die oorspronkelijk in het park heeft gestaan,
- een landschapsarchitect bepaalt wat een geschikte plek is en blijft daarbij zo dicht mogelijk bij het oorspronkelijke ontwerp van H. Copijn.

In het ontwerp bestemmingsplan is echter aangegeven dat een gebouw met een maximale oppervlakte van 100 m^2 en een bouwhoogte van maximaal 7 m mogelijk is met een onderkeldering van 4 meter diep.

fig.: de beoogde locatie voor horeca

Ook zouden er voor de bouw van parkpaviljoen een aantal bomen gekapt moeten worden waarin verschillende eekhoorns hun nesten gebouwd hebben. Hoewel er kennelijk wel een Bomen Effect Analyse (BEA) is opgesteld maakt deze geen deel uit van de stukken zodat niet is na te gaan wat de komst van een horecagelegenheid voor het aanwezige monumentale bomenbestand betekent.

In onze zienswijze tonen wij aan dat het ontwerp bestemmingsplan te weinig bescherming biedt aan de natuurwaarden van het park. Wij hopen dat onze zienswijze ertoe bijdraagt dat een nieuw parkpaviljoen zorgvuldig ingepast wordt in het park, dus rekening houdend met aanwezige waarden van natuur, landschap en cultuurhistorie. De integrale zienswijze is te lezen op onze site.

Triodosplannen voor landgoed de Reehorst

fig.: in afwachting van wat hier komen gaat

In de Milieukrant van maart 2017 meldden we dat de Raad van State ons verzoek om een voorlopige voorziening heeft gehonoreerd. Daarmee is de omgevingsvergunning voor nieuwbouw van de Triodosbank en bijbehorende herinrichting van landgoed De Reehorst geschorst in afwachting van behandeling van de ingediende beroepschriften door de Raad van State. Deze zitting vond 9 juni 2017 plaats. Normaal gesproken volgt binnen 6 weken uitspraak. In deze zaak dus uiterlijk 21 juli 2017. Voor die datum ontvingen wij echter bericht dat de uitspraak 6 weken was opgeschort. Vóór 1 september kregen we nogmaals een opschortingsbericht. Dat betekende dat wij de uitspraak uiterlijk 13 oktober verwachtten maar helaas: vlak voor het ter perse gaan van deze milieukrant ontvingen we opnieuw een opschortingsbericht.
We weten niet hoe we deze vertraging moeten duiden maar wilden u toch op de hoogte stellen van de gang van zaken. Zodra er een uitspraak is, zullen we die uiteraard melden op onze website.

Aanleg fietspad tussen Zeist west en Uithof opnieuw actueel

In het verleden is het idee om een apart fietspad aan te leggen tussen Zeist-west en de Uithof verschillende malen afgewezen door zowel de gemeenteraden van Zeist en De Bilt als door Provinciale Staten. Het zou een onevenredige aantasting van natuur, landschap en cultuurhistorie betekenen en deze groenstrook aan de zuidwestkant van Zeist heeft een belangrijke functie in de ecologische verbinding tussen het Vechtplassengebied/Noorderpark en het Kromme Rijn/Langbroekerweteringgebied. De meerwaarde in vergelijking met de bestaande verbinding via de Bisschopsweg was verwaarloosbaar: een dergelijk fietspad zou maximaal 1400 m korter zijn en dan nog alleen voor een beperkt aantal inwoners van Zeist-West.

Toch weer op de agenda

Groot was dus ook onze verbazing toen het fietspad in 2015 door de provincie opnieuw op de politieke agenda's verscheen vanwege de ambities van het USP (Utrecht Science Park, voorheen de Uithof).
Binnenkort liggen de uitkomsten van een variantenonderzoek op tafel bij de gemeenteraden van Zeist en De Bilt en Provinciale Staten waarbij de aanleg van een nieuw pad dwars door rustgebied de Lage Grond, gehandhaafd is.

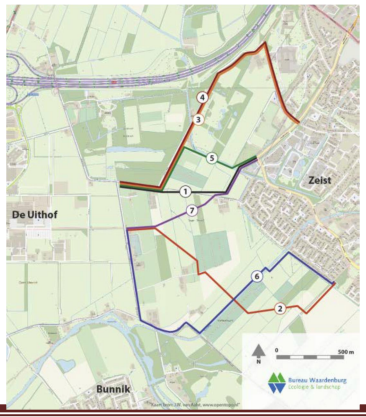

Onnodige aantasting van landschap en natuur

Natuur- en milieuorganisaties en fietsbonden zijn bij het onderzoek betrokken en uitermate kritisch over de uitkomsten en gepresenteerde voorkeursvarianten om-

dat ze veel schade veroorzaken en geen meerwaarde hebben.
Wij vinden het, ook volgens de “Ladder van duurzame verstedelijking”, voor de hand liggen om bestaande wegen te optimaliseren. De Bisschopsweg is nu al de vertrouwde verbindingsweg voor alle fietsers die de Uithof vanuit oostelijke richting naderen. Dus zeggen wij: maak er een echte fietsstraat van (dus autoluw, alleen voor bestemmingsverkeer toegankelijk en maximaal 3,5 meter breed) en laat verder dit kwetsbare stukje natuur in onze regio met rust.
Wij roepen politici en bestuurders om zichzelf en hun duurzaamheidsambities serieus te nemen en dit standpunt over te nemen.

Procedure tegen Tracébesluit Ring Utrecht A27/A28

Zoals in de vorige Milieukrant al aangegeven heeft de Stichting Milieuzorg Zeist e.o. beroep bij de Raad van State aangetekend tegen de voorgenomen verbreding van de A12/A27 ter hoogte van Ring Utrecht. Niet alleen vanwege de negatieve effecten die de beoogde verbreding van 10 naar (maar liefst) 14 rijstroken zal hebben voor het landgoed Amelisweerd en de aanwezige waarden van natuur, landschap en cultuurhistorie. Het besluit van de Minister voorziet ook in een verbreding van de A28 ter hoogte van de toe- en afritten op de A27, die een bedreiging vormt voor het wildviaduct 'De Wildsche Hoek' nabij Oostbroek.

Uitstel behandeling beroepsprocedure
Inmiddels heeft de Raad van State besloten behandeling van de beroepen uit te stellen. De Raad van State heeft namelijk prejudiciële vragen gesteld aan het Hof van Europa over de invloed van de zogenaamde 'Programmatische Aanpak Stikstof' (PAS). De voorgenomen verbreding van de A12 en A27 leidt tot een toename van de verkeersintensiteit en dus van de uitstoot van stikstofoxyde (NOx) en fijnstof. Dat heeft weer gevolgen voor de binnen de zogenaamde Natura 2000-gebieden gevoelige biotopen. Cruciaal is de vraag of je met ruimtelijke ontwikkelingen in een bepaald gebied vooruit mag lopen op nog te nemen PAS-maatregelen die stikstof reduceren of compenseren of dat je moet wachten tot de zogenaamde bron- en herstelmaatregelen zijn genomen en effectief blijken.
Ons rest op dit moment niets anders dan te wachten op het antwoord van het Hof van Europa maar wij vrezen dat de op zich zeer wenselijke maatregelen om uitstoot van stikstof te voorkomen of te reduceren een legitimatie vormen voor deze onnodige verbreding van snelwegen en een onomkeerbare vernietiging van natuur en cultuurhistorie.

Teneinde een en ander nog eens kracht bij te zetten, is op 24 september jl. herdacht dat exact 35 jaar geleden 596 grotendeels monumentale bomen zijn gekapt voor de aanleg van de A27. Het was een memorabele gelegenheid met ingetogen muziek, toespraken, gedichten en in enkele monumentale bomen werden drie met schitterende bloemen opgefleurde kransen gehesen. Natuurlijk mocht het strijdlied van toen: 'Amelisweerd, niet geasfalteerd' niet ontbreken. Een lied dat dus helaas nog steeds actueel is.

Afvalinzameling: prima maar voorkomen is beter dan genezen

Zeist experimenteert met afvalinzameling die hergebruik van materialen moet stimuleren: papier, gft en pmd worden nog opgehaald maar restafval moeten bewoners in de toekomst zelf wegbrengen naar een (ondergrondse) container of het afvalstoffenstation. Op zich een nobel streven dat, ondanks de nodige haken en ogen, zeker kan bijdragen aan een afvalloze samenleving maar helaas voorbijgaat aan de essentie: voorkom afval.

Politici en bestuurders aan zet
De rijksoverheid maar ook lagere overheden hebben de taak niet alleen burgers maar zeker ook het bedrijfsleven aan te spreken op hun verantwoordelijkheid om de afvalstromen te beperken en te reguleren door o.m.

- zo min mogelijk voorverpakte producten
- geen dubbele of drievoudige verpakkingen per product,
- statiegeld op blik, al het glas en PET-flessen
- op het etiket aangeven bij welke afvalstroom de verpakking hoort.

Kijkend naar onze eigen leefomgeving vinden wij dat gemeenten een taak hebben op het gebied van preventie en hergebruik. Zo kunnen zij met het lokale bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties afspraken maken over

- het voorkomen van afval (zoals weggooien niet-verkocht voedsel),
- voorlichting over het voorkomen van afval,

- beperking van het gebruik van verpakkingsmaterialen,
- inzameling gebruikte verpakkingen.

Minder “waardeloos” afval betekent ook minder zwerfafval: een korte termijneffect dat menigeen zal waarderen en waar flora en fauna baat bij hebben.
Scholen in Zeist zetten een eerste stap door plastics en blikjes apart in te zamelen. Een voorbeeld dat navolging verdient en hopelijk de lokale politiek inspireert.
In maart 2018 zijn er gemeenteraadsverkiezingen. Een moment voor SMZ om te bepalen welke politieke partijen in onze regio serieus werk willen maken van een circulaire economie: een samenleving waarin grondstoffen hergebruikt worden. We realiseren ons terdege dat de transitie van een wegwerpmaatschappij, waar producten na eenmalig gebruik als afval worden gezien, naar een kringloopeconomie veel van ons gaat vragen maar het is een onvermijdelijke opgave om onze planeet voor komende generaties leefbaar te houden.

fig.: dit moet dus uit het straatbeeld verdwijnen

Onze visie op een afvalloze samenleving en circulaire economie staat op www.milieuzorgzeist.nl.

Help, het klimaat verandert

Op 21 september jl. verzorgde Arnold van Vliet, als bioloog verbonden aan de Wageningen University en bekend van o.a. de Natuurkalender, een lezing over klimaatverandering waarbij hij de spectaculaire verschuivingen in de natuur door de verandering van weer en klimaat beschreef.

Opwarming gaat sneller dan gedacht
De aarde wordt steeds warmer en in Nederland gaat de opwarming bijna twee keer zo snel als gemiddeld wereldwijd. Daarnaast stijgt de CO^2concentratie. Maar wat betekent dit voor de natuur in ons land en voor onze samenleving?
De natuur reageert maar veel planten en dieren houden het tempo niet bij. Het groei- en bloeiseizoen is in Nederland gemiddeld 17 dagen vervroegd, dus de vruchten zijn eerder rijp. De bladval begint inmiddels zo’n 9 dagen eerder. Dieren die dankzij eikels, hazelnoten, beukennootjes en dergelijke de winter doorkomen, moeten dus veel eerder gaan verzamelen. Maar lukt het ze om zich tijdig aan te passen? We weten het niet.
Het klimaat verruwt: veel meer heftige stortbuien waar ons rioolstelsel niet op is berekend en langdurige periodes van droogte. Hoe gaan we daarmee om en hoe vangt de natuur deze veranderingen op?

Klimaatverandering gaat in hoog tempo
De situatie in het noorden van Europa, Azië en Noord-Amerika zou ons ook veel meer zorgen moeten baren. De permafrost (permanent bevroren toendra-ondergrond) ontdooit waardoor o.m. methaangas vrijkomt: een broeikasgas dat een nog veel sterker effect geeft dan CO^2. De klimaatveranderingen zouden daardoor wel eens aanzienlijk sneller kunnen optreden dan tot nu toe gedacht.
Kortom: we moeten ons realiseren dat beperking van opwarming van de aarde en daarmee samenhangende klimaatveranderingen beleid en maatregelen vereisen, zowel wereldwijd, nationaal, regionaal als lokaal.
Haast is daarbij geboden.
De ca. 35 deelnemers aan de interactieve lezing op 21 september zijn daar inmiddels wel van doordrongen.

Inspraakreactie SMZ op Masterplan Buitensportaccommodaties

In 2015 heeft de gemeente Zeist samen met alle lokale sportverenigingen een Sportvisie opgesteld en nu uitgewerkt in een Masterplan Buitensportaccommodaties. Wij steunen de ambitie om inwoners in beweging te krijgen maar vinden dat de gekozen weg nl. clustering van sporten en een forse uitbreiding van de sportparken Bikkenburg en Noordweg, een onverantwoorde en onnodige aantasting van het buitengebied, zowel cultuurhistorisch als landschappelijk.
Daarom hebben wij samen met samen met de Werkgroep Natuurlijk Zeist tot twee keer toe in de Commissie Ruimte van de gemeente ervoor gepleit om alsnog een spoor te kiezen, waarbij de aanwezige waarden van natuur, landschap en cultuurhistorie worden gerespecteerd.
Die mogelijkheden zijn er volgens ons dus vandaar de oproep aan alle betrokkenen om samen een ander plan te ontwikkelen dat recht doet aan zowel de invloed van natuur als die van bewegen op het welbevinden en de gezondheid van de Zeister bevolking.
Een samenvatting van onze inspraakreactie én de integrale versie zijn te lezen op onze website.